

Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy rozprawom doktorskim, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony nadała p. Barbarze Imielskiej stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

ks. Jan Dohnalik

Wydział Prawa Kanonicznego UKSW

Doktorat p. mgr Kingi Szymańskiej

Dnia 13 listopada 2018 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pt.: „Wpływ zaburzeń odżywiania na niezdolność konsensualną do zawarcia małżeństwa”, napisanej przez Panią mgr Kingę Szymańską, pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Gintera Dzierżona. Recenzentami dysertacji byli dr hab. Elżbieta Szczot, z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego im. Jana Pawła II oraz ks. prof. dr hab. Grzegorz Leszczyński z Uniwersytetu Łódzkiego. Publicznej obronie przewodniczył Dziekan Wydziału ks. prof. dr hab. Henryk Stawniak.

Doktorantka w autoprezentacji rozprawy doktorskiej wskazała na kilka podstawowych założeń swoich badań. Na samym początku zwróciła uwagę na aktualność zagadnienia, jako że zaburzenia odżywiania zaliczane są współcześnie do poważnych zaburzeń psychicznych i zachowania (*mental and behavioural disorders*) zarówno w opracowanym przez Światową Organizację Zdrowia podręczniku ICD-10 (ang. *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems*), jak i w stworzonej przez Amerykańskie Towarzystwo Psychiatryczne klasyfikacji DSM-5 (ang. *Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders*), które stają się według naukowców z zakresu medycyny chorobą cywilizacyjną XXI wieku. Wskazane przez Doktorantkę jednostki chorobowe znalazły się w obszarze zainteresowań orzecznictwa Roty Rzymskiej, w którym sędziowie analizując przypadki związane z występowaniem zaburzeń odżywiania (w szczególności anoreksji psychicznej oraz bulimii)

dochodzą do wniosku, że przypadłości te mogą spowodować niezdolność do podjęcia istotnych obowiązków małżeńskich (np. realizacji dobra potomstwa, dobra małżonków, niemożności stworzenia wspólnoty życia) określonych w kan. 1095 n. 2-3 KPK. Zagadnieniem zaburzeń odżywiania interesują się także kanoniści zajmujący się problematyką prawa małżeńskiego. Obiektem ich szczególnej uwagi jest problem możliwości wpływu tych zaburzeń na niezdolność do zawarcia małżeństwa, o której traktuje kan. 1095, n. 1-3 KPK. Powyższe okoliczności stały się główną przyczyną do podjęcia tematyki broniącej dysertacji.

Celem badawczym pracy była prezentacja dorobku judykatury rotalnej i doktryny w przedmiocie wpływu zaburzeń odżywiania na niezdolność konsensualną do zawarcia małżeństwa. Tak określönemu celowi przyporządkowano dwie tezy: ocena zachowania zasady czystości metodologicznej w procesie recepcji osiągnięć nauk medycznych w obszarze wpływu zaburzeń odżywiania na niezdolność do zawarcia małżeństwa oraz ocena wpływu zaburzeń odżywiania na niezdolność do zawarcia małżeństwa, wyodrębnionych w ICD-10 i DSM-5, a nieopracowanych dotąd w publikacjach kanonistycznych.

Dysertacja pani mgr Kingi Szymańskiej składa się z trzech rozdziałów: Rozdział I: „Zaburzenia odżywiania w naukach medycznych”, w całości został poświęcony omówieniu poszczególnych zaburzeń odżywiania, według schematu: objawy, kryteria diagnostyczne, etiopatogeneza. W prezentacji tej problematyki strukturalnie rozrózniono pomiędzy zaburzeniami odżywiania określonymi i zaburzeniami odżywiania nieokreślonymi. Rozdział II: „Zaburzenia odżywiania przyczynami niezdolności do zawarcia małżeństwa w orzecznictwie Roty Rzymskiej”, w którym szczegółowej analizie poddano dostępne 32 wyroki oraz 2 dekrety, w których zaburzenia odżywiania wystąpiły zarówno akcydentalnie, jak i były zasadniczą przyczyną niezdolności do zawarcia małżeństwa co wpłynęło na strukturę omawianego Rozdziału. Rozdział III: „Zaburzenia odżywiania przyczynami niezdolności do zawarcia małżeństwa w doktrynie kanonistycznej”, w całości został poświęcony dorobkowi kanonistyki w omawianej tematyce. W tej części pracy, co stanowi jej szczególną wartość dodaną,

pochyłono się również nad kwestią wpływu zaburzeń odżywiania na niezdolność do zawarcia małżeństwa występujących obecnie w klasyfikacjach ICD-10 i DSM-5, a nieopracowanych dotąd przez kanonistów.

Przeprowadzone badania zostały oparte na źródłach z zakresu prawa kanonicznego oraz nauk medycznych, orzecznictwie Trybunału Roty Rzymskiej oraz opracowaniach naukowych z zakresu kanonistyki i nauk medycznych.

W dysertacji dowiedziono, iż niezdolność do zawarcia małżeństwa powodowana zaburzeniami odżywiania może wynikać zarówno z kan. 1095, n. 2, jak i z kan. 1095, n. 3 KPK. Z przeprowadzonych badań wynika, iż zaburzenia odżywiania nie oddziałują wyłącznie na sferę somatyczną jednostek, ale przede wszystkim na ich sferę psychiczną. Dlatego też te ostatnie generują niezdolność do zawarcia małżeństwa. Wykazano również, iż kanoniści zachowali zasadę czystości metodologicznej. Zarówno bowiem sędziowie rotalni, jak i kanoniści nie tylko skorzystali z osiągnięć nauk medycznych, ale dostosowali je do założeń kanonicznych dotyczących niezdolności do zawarcia małżeństwa.

Recenzenci dysertacji wskazali pozytywne walory pracy oraz przedstawili uwagi krytyczne. W końcowych wnioskach ocenili rozprawę jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo dysertacjom doktorskim, tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony, nadała pani mgr Kindze Szymańskiej stopień naukowy doktora nauk prawnych w dyscyplinie prawa kanonicznego.

ks. Rafał Kamiński CSMA
Wydział Prawa Kanonicznego UKSW